

VITA MARINA

Zeebiologische documentatie
verschijnt maandelijks
21e jaargang nr. 7 — juli 1971

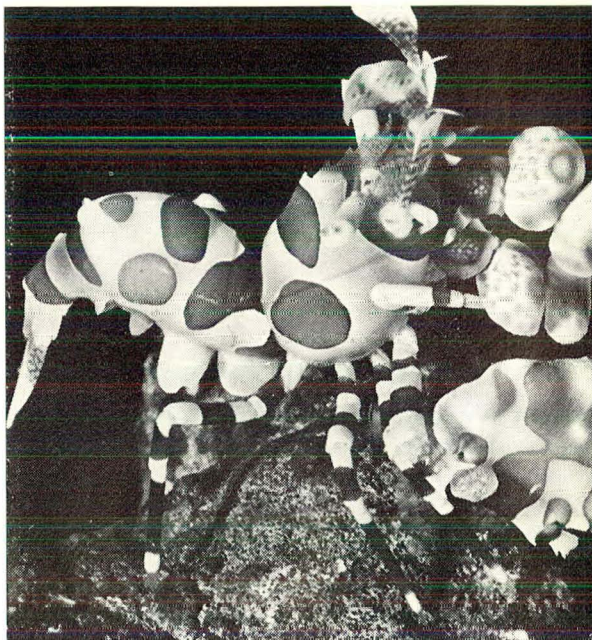
INHOUD: 8 bladzijden
BUIKPOTIGEN pag. 89 - 90
EENCCELLIGEN pag. 3 - 4
TWEEEKLEPPIGEN pag. 49 - 50
VARIA MARITIMA pag. 199 - 200

WADDENZEE-KINDERKAMER

Reeds eerder is in deze rubriek gewezen op het belang van de Waddenzee als kinderkamer, in het bijzonder voor jonge vis (Varia Maritima blz. 120). Wederom heeft drs. J. J. Zijlstra in Visserij erop gewezen, dat van alle in de Nederlandse kustwateren voorkomende tong- en scholbroed, verreweg het grootste deel in de Waddenzee en een veel kleiner deel in de Zeeuwse wateren wordt aangetroffen. Ervan uitgaande dat de dichtheid van jonge tong en schol in de Duitse en Deense kustwateren niet noemenswaard verschilt van die in ons kustgebied, betekent het verlies van de Waddenzee door inpoldering of vervuiling een maximale verkleining van het kinderkamerareaal van de Noordzee van 30%! En dat is een niet te verwaarlozen percentage.

GARNAAL CONTRA DOORNENKROON

Wellicht hebt u ook op 16 mei voor de televisie de documentaire gezien over het Groot-Barrièrerif voor de kust van Australië. Daarin werd in het bijzonder de aandacht gevestigd op het optreden van de doornenkroon, *Acanthaster planci* L., waarover wij u in de Vita (Stekelhuidigen, pag. 13 e.v.) reeds uitgebreid vertelden. In het algemeen bracht de overigens alleszins belangwekkende film geen nieuwigheden behalve op één punt. Getoond werd een nieuwe vijand van de doornenkroon, de harlekijngarnaal of *Hymenocera picta*, Dana (zie foto).

De harlekijngarnaal — *Hymenocera picta* Dana.

Foto A. van den Nieuwenhuizen.

Bijzonder interessant was de aanval van de harlekijngarnaal op zijn veel grotere buit, de doornenkroon. Duidelijk zag men de garnaal, die immuun is voor het gif van de stekels van de zeester, zijn slachtoffer langzaam op de rug draaien. Vervolgens prikkelde de garnaal de doornenkroon om zijn zuigvoetjes in te trekken, zodat de zeester zich niet meer kon terugwentelen. Daarna ving de harlekijngarnaal aan met het verorberen van het inwendige van de doornenkroon.

Het is nog niet bekend, in hoeverre dit parmantige diertje kan worden ingezet bij het terugdringen van de doornenplaag. Het behoeft daarvoor in ieder geval geen verre reizen te maken, want het woongebied van deze nogal bizar uitzierende garnaal wordt gevormd door de Indische en Stille Oceaan. *

HET CONSERVEREN VAN WEEKDIEREN

Het ligt in de bedoeling om binnen afzienbare tijd een artikel in de Vita Marina te laten verschijnen over het reinigen en verder prepareren van schelpen voor de collectie.

Het is gebleken dat vele verzamelaars — en niet alleen de beginners — moeite hebben met bepaalde facetten van het prepareren van levende of vleesresten dragende schelpen.

Hier en daar treffen we in de schelpenliteratuur hoofdstukken aan die deze materie behandelen, maar vaak zijn ze te beknopt en komt de verzamelaar toch eigenlijk niet veel verder.

Daarom het plan voor een uitvoeriger en goed-gedocumenteerd artikel. Maar daarvoor vragen we even uw medewerking. Het is slechts een klein verzoek, maar U kunt alle verzamelaars er een dienst mee bewijzen.

Wij stellen U concreet de volgende vraag:

1. Op welke wijze bewerkt U de schelpen, die na koken en drogen dof en mat van kleur opdrogen? Gebruikt U één of andere olie, glycerine of iets dergelijks, om de kleur en de glans terug te krijgen?
2. Moet U de behandeling na enige tijd (hoeveel tijd) herhalen?

Schrijft U ons uw methode even per briefkaart. Heeft U nog andere tips voor het prepareren van schelpen, dan horen wij die graag van U.

De gegevens kunnen in het voornoemde artikel verwerkt worden en zodoende van nut zijn voor alle lezers.

In persoonlijke gesprekken ontdekken wij vaak hoe vindingrijk de verzamelaars kunnen zijn, maar ook dat zij hun „uit-

vinding” niet even bij de redactie gemeld hebben. Helpt U mee? Dan kan iedereen van iedereen wat leren.

DE DUIVELSKLAUW ALS TALISMAN

De duivelsklauw — *Lambis chiragra* L. — behorende tot de familie van de Strombidae, wat gezien de vorm op het eerste gezicht niet verwacht zou worden, heet in het japans suijigai. En wel omdat zijn vorm overeenkomt met de japanse karakter (letter) sui, dat water betekent. Een aardig voorbeeld hoe jappers zeer nauwlettend de zaken bestuderen en overeenkomsten weten te ontdekken.

Verschijselen, waarvoor bij traditie in Japan grote angst bestaat zijn aardbevingen, donder en vuur. Vooral voor vuur, hetgeen niet verwonderlijk is, gezien de vele houten huizen.

Als een talisman tegen brand wordt deze schelp vaak boven de ingang van een huis gehangen.

EEN SCHELPE ALS KINDERSPEELGOED

Tollen is een internationaal geliefkoosd kinderspel. Het is verwonderlijk hoe men overal op de wereld tolleren van allerlei makelij tegenkomt.

Zo vond ik in japanse literatuur een mededeling van een tol die gemaakt werd van de gastropode *Babylonia japonica* Reeve, die in Japan nog al veel gevangen en genuttigd wordt, al valt de smaak ook niet te roemen.

Halverwege werd de schelp doorgezaagd en vervolgens het spitse bovineinde van de schelp met lood gevuld om hem gewicht te geven.

Het tolspeel werd zo populair dat men zelfs met het tolspeel ging gokken. Dit betekende echter meteen het einde, want het werd bij de wet verboden.

Wie een schelpenverzamelaar ontmoet, ontmoet iemand die het waard is ontmoet te worden. Een wijsman.
